AĞUSTOS 2020
EKONOMİ BÜLTENİ

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

Eğitim ve Ekonomik Araştırmalar Birimi

KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

Dünya genelinde toplam koronavirüs vaka sayısı 25 milyonu geçerken, hayatını kaybeden kişi sayısı 800 bine yaklaştı. İyileşen hasta sayısı ise 18 milyona yaklaşmış vaziyette. ABD 5 milyonun üzerinde vaka sayısı ile dünyada ilk sırada yer alıyor. Brezilya, Hindistan ve Güney Afrika ülkelerinde vaka sayısındaki hızlı yükselişler endişe yaratıyor.

ABD ekonomisi öncü verilere göre yılın ikinci çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %32,9 daraldı. Ülkede Haziran'da 98,3 olan tüketici güveni endeksi Temmuz ayında piyasa beklentisinin altında gerçekleşerek 92,6'ya indi. ABD'de Temmuz'da TÜFE aylık bazda %0,6, yıllık bazda %1,0 yükselerek piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşti. Beklenti, TÜFE'nin aylık bazda %0,3 artacağı yönündeydi. Çekirdek enflasyon ise aylık bazda %0,6 ve yıllık bazda %1,6 yükseldi.

ABD'de Cumhuriyetçi senatörler, Beyaz Saray'ın şekillendirdiği 1 trilyon USD tutarındaki koronavirüs yardım paketi teklifini açıkladı. Açıklanan teklif, eğitim ve sağlık yardımlarını da kapsarken, ayrıca küçük işletmelere 190 milyar USD kredi yardımı sağlanmasını ve mevsimsel olarak hizmet veren ya da düşük gelirli bölgelerdeki işletmelere de 100 milyar USD kredi sağlanmasını içeriyor. Kongrede paketle ilgili görüşmeler sürerken Fed üyelerinin son günlerde yaptıkları konuşmalarda ekonomiye mali desteğin önemine işaret ettikleri görülüyor.

Fed faiz toplantısında, politika faiz oranını değiştirmeyerek %0-0,25 aralığında tuttu. Toplantı sonrası yayımlanan açıklamada; ekonominin yönünün virüsün gidişatına bağlı olacağı, ekonomik faaliyet ve istihdamın sert düşüşlerin ardından son aylarda

bir miktar yükseldiği, ancak yılın başındaki seviyelerin çok altında kalmaya devam ettiği ifade edildi.

Euro Alanı'nda Temmuz ayı imalat PMI verisi 51,8 ile beklentilerin üzerinde açıklandı. Böylece, salgınla mücadele kapsamında uygulanan tedbirlerin gevşetilmesinin ardından üretim ve talepte gözlenen toparlanmanın etkisiyle bölgede Ocak 2019'dan bu yana imalat sektöründe ilk kez büyüme gerçekleşti. Ayrıca, yeni ihracat siparişlerinin Eylül 2018'den bu yana ilk kez artması da dikkat çekti. Açıklanan öncü verilere göre Euro Alanı yılın ikinci çeyreğinde yıllık bazda %15 daraldı. Bölgede Haziran ayı işsizlik oranı ise %7,8 oldu.

Çin'in ihracatı Haziran ayındaki %0,5'lik artışının ardından Temmuz'da yıllık bazda %7,2 yükseldi. Böylece ihracatta Aralık'tan bu yana en hızlı artış kaydedildi. Aynı dönemde ülkenin ithalatı ise %1,4 geriledi. Böylece, Çin'in ticaret fazlası Temmuz'da 62,3 milyar USD'ye çıktı. Beklenti ülkenin ticaret fazlasının 42 milyar USD düzeyinde gerçekleşeceği yönündeydi. Çin'de son dönemde üretici fiyatlarında gözlenen düşüş, Temmuz ayında küresel petrol fiyatlarındaki artış ve ekonomik aktivitenin koronavirüs öncesi seviyelere yükselmesiyle yavaşladı. Bu dönemde ülkede yıllık ÜFE enflasyonu-%2,4 düzeyinde gerçekleşti. ÜFE Haziran ayında yıllık bazda %3 gerilemişti.

İngiltere ekonomisi 2020 yılının ilk çeyreğindeki %2,2'lik küçülmenin ardından ikinci çeyrekte de çeyreklik bazda %20,4 daralarak 11 yıl aradan sonra resesyona girdi. Ülke ekonomisinin ikinci çeyrekte %21,2 oranında küçülmesi bekleniyordu.

Japonya ekonomisi ise ikinci çeyrekte yıllıklandırılmış bazda %27,8 ile beklentilerden fazla daraldı. Böylece, ülke ekonomisi art arda 3 çeyrek küçülmüş oldu.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Cari açık Haziran ayında yıllık bazda 2,8 milyar USD genişleyerek 2,9 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Bu gelişmede, salgınla azalan net turizm gelirlerinin yıllık bazda 2,5 milyar USD daralması öne çıkarken, taşımacılık gelirlerindeki 1,2 milyar USD'lik kayıp da rol oynadı. Yılın ilk yarısında cari açık 19,8 milyar USD'ye ulaşırken, rezervlerde 30,1 milyar USD düşüş kaydedilmesi dikkat çekti. 12 aylık kümülatif verilere göre cari açık Haziran'da 11,1 milyar USD ile Ocak 2019'dan bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti.

Salgın kapsamında alınan tedbirlerin merkezi yönetim bütçesi üzerindeki olumsuz etkisi Temmuz ayında da sürdü. Geçen yılın Temmuz ayında 9,9 milyar TL fazla veren merkezi yönetim bütçesi, bu yılın Temmuz ayında 29,7 milyar TL açık verdi. Bütçe gelirleri yıllık bazda %7,4 oranında azalırken, bütçe harcamalarının %39,1 oranında genişlemesi dikkat çekti. Ocak-Temmuz döneminde ise bütçe gelirlerindeki artış geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla %9,2 düzeyinde gerçekleşirken, bütçe harcamaları cari transferlerdeki hızlı artışın etkisiyle %20,5 genişledi. Böylece, geçtiğimiz yılın ilk 7 ayında 68,7 milyar TL olan bütçe açığı bu yılın aynı döneminde 2020 yıl sonu bütçe açığı hedefini aşarak 139,1 milyar TL seviyesine ulaştı.

TCMB, döviz kurlarında yaşanan hareketliliğe karşı ilave likidite imkanlarını kademeli olarak azaltırken piyasa yapıcı bankalara APİ çerçevesinde tanınan likidite imkân limitlerini de 12 Ağustos itibarıyla sıfırladığını duyurdu. Merkez Bankası'nın sıkılaştırma yönünde attığı adımlar sonrasında ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti haftalık bazda 100 baz puan yükselerek %9,06 oldu. TCMB Ağustos ayı Beklenti Anketine göre, 2020 yılsonu TÜFE beklentisi bir önceki anket dönemine göre 60 baz puan artarak %10,82'ye yükselirken, GSYH büyüme beklentisi-%1,6 olarak gerçekleşti. Bir önceki anket döneminde %7,70 olan 3 ay sonrası için TCMB ağırlıklı

ortalama fonlama maliyeti beklentisi %10,13'e yükseldi. 2020 yılsonu USD/TL beklentisi de 7,02'den 7,34'e çıktı.

TCMB 20 Ağustos'ta gerçekleştirdiği PPK toplantısında politika faizini %8,25 düzeyinde tutmakla birlikte para politikasında sıkılaştırma adımlarına devam etti.

Yurt içinde salgının olumsuz etkisiyle Nisan ayında 33,4 puan ile dip seviyeye geriledikten sonra toparlanma kaydeden ve Haziran'da 50 eşik değerinin üzerine çıkan imalat PMI endeksi, Temmuz ayında da 3 puan artışla 56,9 seviyesine yükseldi. Temmuz'da alt endekslerden üretim ve yeni siparişler hızla artarken imalat PMI endeksi, Şubat 2011'den bu yana en yüksek değerini aldı. Reel kesim güven endeksi Temmuz'da bir önceki aya göre 8,1 puan artış kaydederek 100,7'ye yükseldi. Böylece, son dört ayda koronavirüs salgınının etkisiyle 100 olan eşik değerinin altında seyrederek ekonomik faaliyette kötümser görünüme işaret eden endeks, Temmuz'da yeniden eşik değerin üzerine çıkarak ekonomik faaliyete dair iyimser sinyaller verdi. Aynı dönemde imalat sanayii kapasite kullanım oranı (KKO) 4,7 puan artarak %70,7 oldu. KKO Nisan'da %61,6 ile 2009 krizinden bu yana en düşük seviyesini görmüştü.

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı geçici verilere göre, dış ticaret açığı Temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre %16,8 azalarak 2,74 milyar USD oldu. Bu dönemde salgının etkisiyle ihracat yıllık bazda %5,8, ithalat %7,7 geriledi. Temmuz'da ihracatın ithalatı karşılama oranı %84,5'e yükseldi.

Açıklanan verilere göre otomobil ve hafif ticari araç pazarı Temmuz'da yıllık bazda %387,5 artışla 87.401 adet oldu. Otomobil satışları yıllık bazda %350,9 arttı. Temmuz ayında konut satışları yıllık bazda %124 artış kaydederek 229.357 adet ile tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı. Konut kredisi faizlerinin düşük seyretmesinin de etkisiyle ipotekli konut satışları yıllık bazda %901 artışla 130.721 adet ile tarihi yüksek seviyeye ulaştı.

BDDK, aktif rasyosu hedefini mevduat bankaları için %100'den %95'e, katılım bankaları için de %80'den %75'e indirdi.

TCMB, reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankalar için TL ve yabancı para zorunlu karşılık oranlarının yükseltildiğini duyurdu. Bu kapsamda, yabancı para zorunlu karşılık oranlarının, tüm vade dilimlerinde geçerli olmak üzere, kıymetli maden depo hesapları için 700 baz puan, diğer tüm yabancı para yükümlülükleri için 200 baz puan artırılmasına, TL zorunlu karşılık oranlarının ise 6 aya kadar vadeli tüm mevduat/katılım fonu yükümlülükleri ve 1 yıla kadar vadeli diğer yükümlülükleri için 200 baz puan, 3 yıla kadar vadeli diğer yükümlülükleri için de 150 baz puan artırılmasına karar verildiği açıklandı.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye'nin kredi notunu "BB-" olarak teyit ederken, not görünümünü durağandan negatife çevirdiğini açıkladı. Yapılan açıklamada; döviz rezervlerinin azalmasının, zayıf para politikası etkisiyle gerileyen kredibilitenin, negatif reel faiz oranları ve güçlü kredi teşviklerinin etkisiyle yükselen cari açığın dış finansman risklerini artırdığı ifade edildi. Kuruluş, Türkiye ekonomisinin bu yıl %3,9 daralacağını, 2021 yılında ise %5,4 büyüyeceğini öngörüyor.

Turizm Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre, Temmuz ayında Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı yıllık bazda %86 azalış kaydederek 933 bin kişi oldu. Ocak-Temmuz döneminde de ziyaretçi sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %78 azalarak 5,44 milyon kişiye geriledi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Fatih sondaj gemisinin 20 Temmuz'da başladığı Tuna 1 kuyusundaki sondajında 320 milyar metreküp doğalgaz keşfettiğini ve gazı 2023'te kullanıma sunmayı hedeflediklerini açıkladı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dönmez, Türkiye'nin yıllık doğal gaz tüketiminin 45- 50 milyar metreküp olduğunu belirterek söz konusu kaynağın ülkemizin yaklaşık 7-8 yıllık ihtiyacını karşılayabileceğini ve ekonomik değerinin 65 milyar USD olacağını ifade etti. Bu gelişme enerjide arz güvenliğinin artması ve enerji faturasının düşmesi açısından olumlu olarak değerlendiriliyor.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

DÖVİZ-EMTİA VE BIST GÖSTERGELERİ

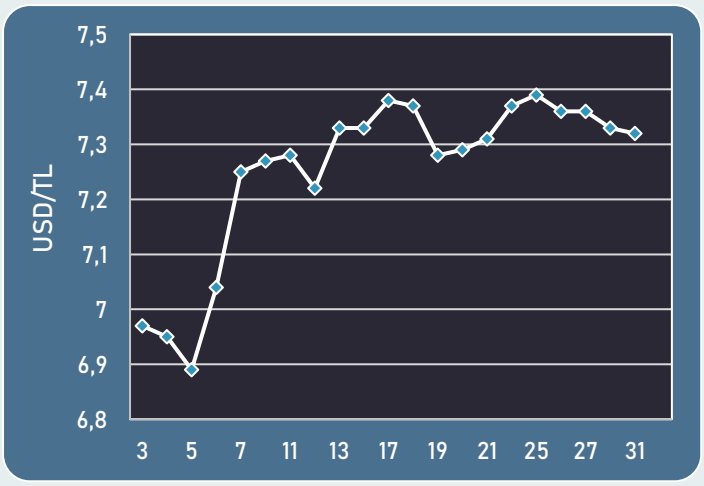

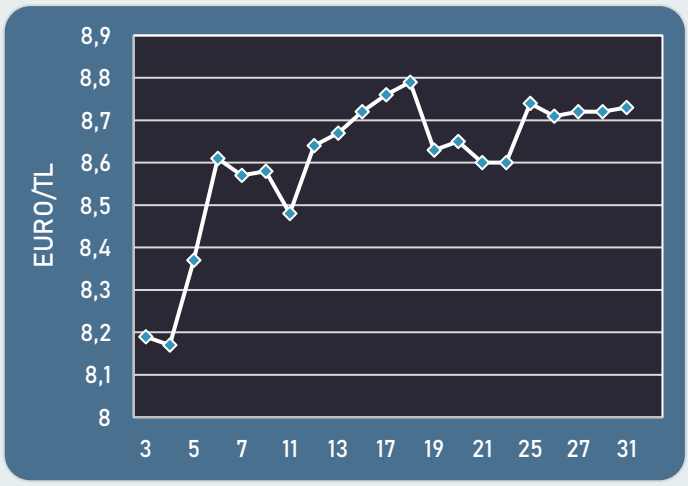

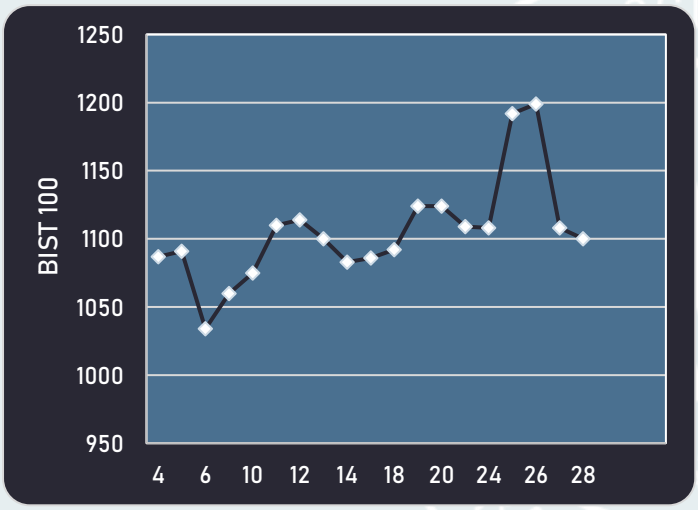

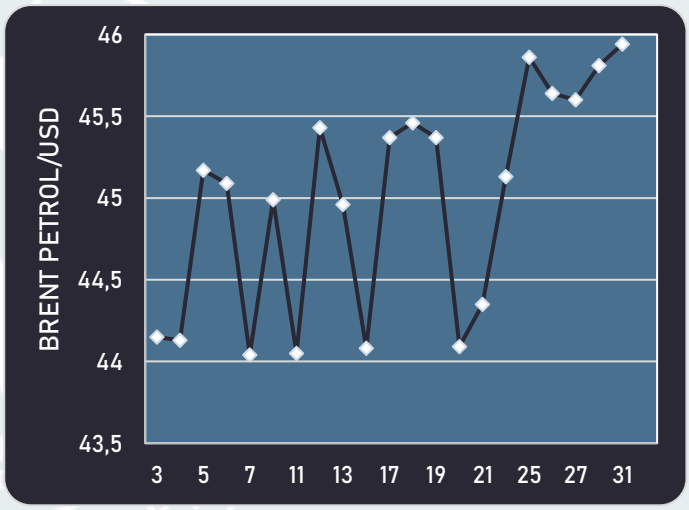

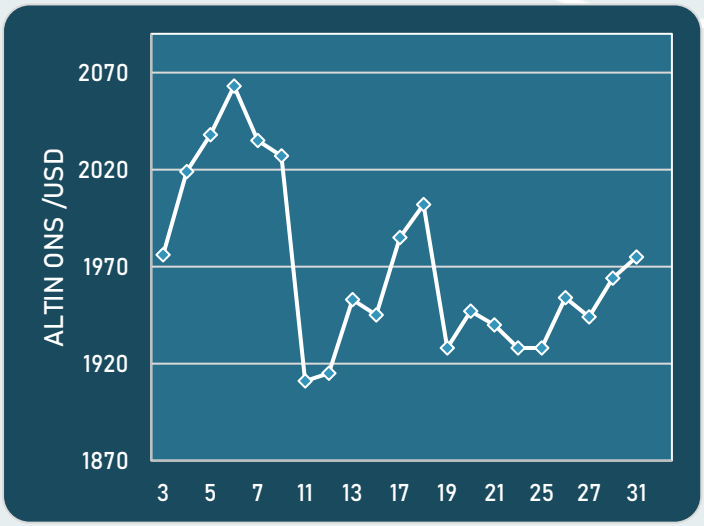

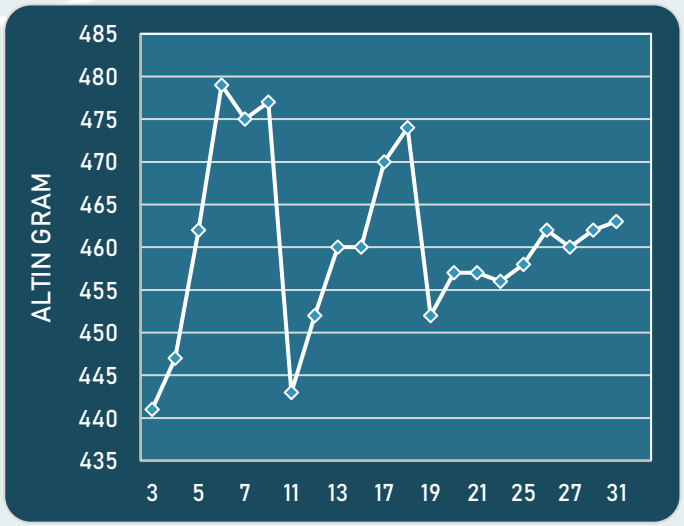

GAİB HABER VE GELİŞMELERİ

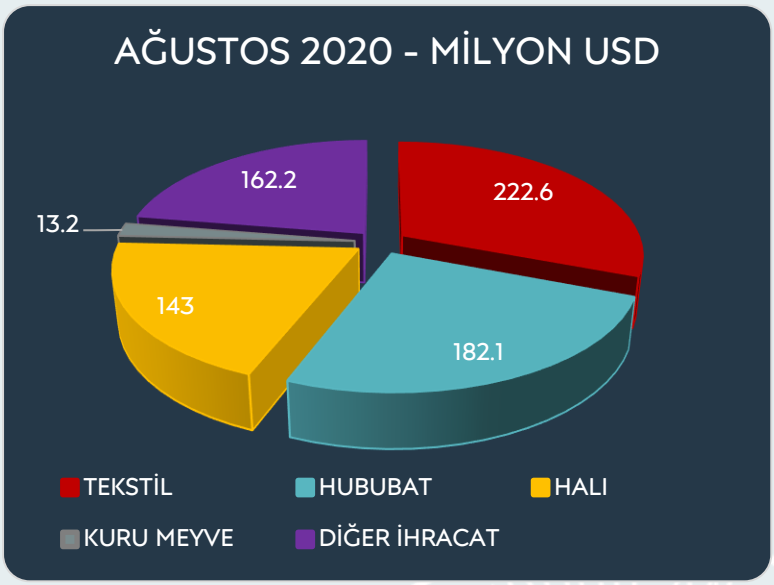

Birliklerimizce 2020 yılı Ocak-Ağustos döneminde, 2019 yılının aynı dönemine oranla %3,3'lük düşüşle toplam 5 milyar 540 milyon 910 bin $'lık ihracat kayda alınmıştır. Aynı dönemde, diğer İhracatçı Birlikleri adına ise toplam 144 milyon 245 bin $'lık ihracat kayda alınmıştır. Böylece Birliğimiz ihracat kayıt işlem hacmi, %3,4'lük düşüşle 5 milyar 685 milyon 154 bin $ olmuştur. Birliklerimizin son 12 aylık ihracatı (Eylül 2019-Ağustos 2020), bir önceki 12 aylık döneme göre %0,4 oranında düşerek 8 milyar 726 milyon 894 bin $ olmuştur. Bölgemizin öncüsü konumunda bulunan Gaziantep ise Ağustos ayında 605 milyon $ ihracat gerçekleştirmiştir.

Birliklerimizce bölgemizden en fazla ihracatı gerçekleştirilen ürün Dokunmuş Halı olurken, sırasıyla Makarnalar, Buğday Unu, Dokunmamış Mensucat ve Ayçiçeği Yağları en fazla ihraç edilen ürünler olmuştur.

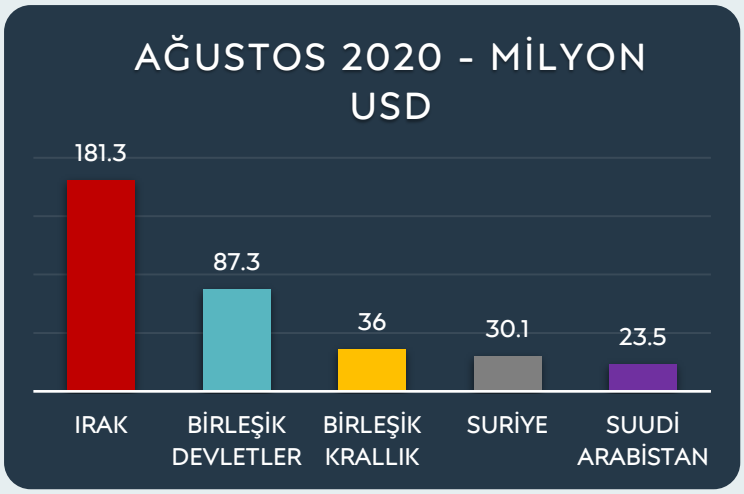

Bölgemiz ihracatında Orta Doğu Ülkeleri **%40,8** pay ile ilk sırada yer almakta, AB Ülkeleri **%19,4** pay ile ikinci ve Amerika Ülkeleri **%15,1** pay ile üçüncü sırada bulunmaktadır. Toplam **188** ülkeye ihracat gerçekleştirilmiş olup bu ülkelerden Irak, ABD, İngiltere, Suriye, Suudi Arabistan, Almanya, İtalya, İsrail, Libya, ve Cibuti Bölgemiz ihracatında ilk sıralarda yer alan ülkelerdir.

İstatistiki İl	01.08.2020-31.08.2020			
	FOB USD	Beyanname Sayısı	Ülke Sayısı	İhracatçı Sayısı
Gaziantep	605.228.260,97	13.525	168	1.488
Mardin	84.894.001,37	1.687	49	178
K.Maraş	65.557.265,88	1.384	84	171
Malatya	22.983.501,59	490	70	95
Diyarbakır	12.031.576,87	457	35	95
Adıyaman	11.809.423,08	175	32	19
Şanlıurfa	8.883.526,00	388	51	103
Kilis	4.134.390,52	229	14	48

Ağustos 2020'de, Gaziantep'ten % 9,35 artışla 605,23 milyon $ ihracat kayda alınmış, bu rakamla Gaziantep en çok ihracat yapan 5. il olma özelliğini korumuştur. Bölgemizden ise geçen yılın aynı ayına göre % 8,04 artışla 723,22 milyon $ ihracat gerçekleştirilmiştir.

Teslimat Şekli	AĞUSTOS - USD	Ödeme Şekli	AĞUSTOS - USD
Mal bedeli ve navlun	242.423.026	Mal mukabili ödeme	427.147.636
Taşıyıcıya teslim	154.055.311	Vesaik mükabili ödeme	146.127.550
Gemi güvertesinde teslim	127.008.087	Peşin ödeme	122.176.008
Fabrika çıkışında teslim	119.564.530	Akreditif	17.443.074
Varış Yerinde Teslim	50.727.155	Vadeli akreditif	9.727.162
Taşıma ücreti ödenmiş	19.434.437	Kabul Kredili Vesaik	307.552
Vergisi ödenmiş halde teslim	9.316.519	Kabul Kredili Mal Mukabili	292.059

Birliklerimizce en fazla tercih edilen teslimat şekli Mal Bedeli ve Navlun olurken en fazla tercih edilen ödeme şekli Mal Mukabili ödeme olmuştur.

Başkanımız Sn. Fikret Kileci, TİM Sanal Fuar ve Ticaret Heyeti Komite Toplantısı'na katıldı. TİM Başkanı Sn. İsmail Gülle başkanlığındaki toplantıda, Birliklerin 2020-2021 döneminde düzenleyecekleri etkinlikler ile fuar, ticaret ve alım heyetlerinin dijitalleştirilmesi konuşuldu.

Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Toplantısı, Sayın Mahsum Altunkaya Başkanlığında gerçekleştirildi. Toplantıda, Temmuz ayı hububat ihracatı ile sektör gündemi değerlendirildi.

Koordinatör Başkanımız Sayın Fikret KİLECİ, Birliklerimiz tarafından inşa ettirilerek 2014 yılında eğitime kazandırılan GAİB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ni ziyaret ederek binada incelemelerde bulundu, okulun öğrencileri ile sohbet etti.

Güneydoğu Anadolu Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Toplantısı, Koordinatör Başkanımız Sayın Ahmet Fikret KİLECİ Başkanlığında gerçekleştirildi. Toplantıda, Temmuz ayı tekstil ihracatı ve sektör gündemi değerlendirildi.

TİM-GAİB Bölge İstişare Toplantımız" TİM Başkanı Sn. İsmail Gülle'nin Başkanlığı, Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerimiz, TİM Delegelerimiz ve Bölge ihracatçılarımızın katılımıyla online olarak gerçekleştirildi.

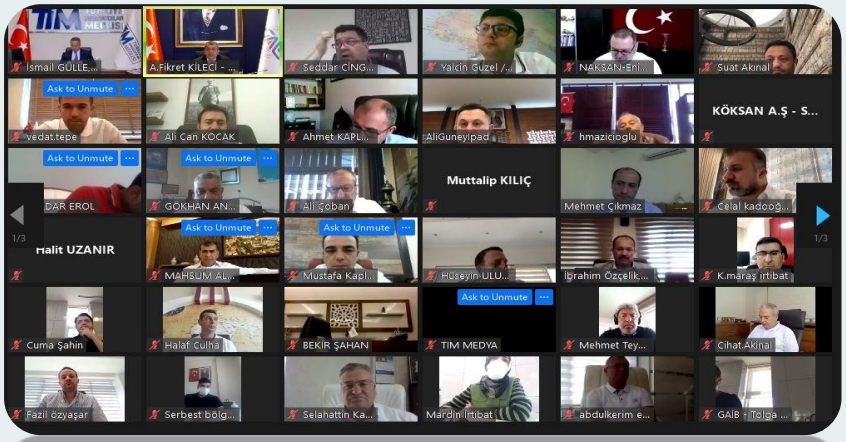

Koordinatör Başkanımız Fikret KİLECİ, Bakanlığımız tarafından düzenlenen Kolay İhracat Paltformu lansmanına katıldı. İhracatçılarımız için büyük kolaylıklar sağlayacak bu platformun hazırlığında emeği geçen herkese Bölge ihracatçılarımız adına teşekkür ediyoruz.

Ağustos ayında Birliklerimiz tarafından 5 başlıkta gerçekleştirilen eğitime toplamda 1312 kişi katılım sağlanmıştır. İlgi duyan ve emeği geçen herkese teşekkürler!

Eylül Ayı Eğitim Takvimimiz Açıklandı. Birliklerimizin düzenlediği ücretsiz ve sertifikalı online eğitimler hakkında ayrıntılı bilgi ve kayıt için: https://www.gaib.org.tr/tr/haberler/gaib-eylul-2020-online-egitim-programlari-hk-144.html

GAİB EYLÜL 2020 ONLINE EĞİTİM TAKVİMİ

TARİH	EĞİTİM	SAAT
2-3 Eylül	Konuşmayı Bilmek ile Konuşabilmek Arasındaki Fark	14:00-17:00
7-9 Eylül	İleri Düzey Ticari İstihbarat Eğitimi	14:00-17:00
14-15-16 Eylül	Patent-Marka-Tasarım Konusunda Bilinmesi Gerekenler	14:00-16:00
22 Eylül	"etsy.com"da Satış Teknikleri	14:00-17:00
25 Eylül	Covid-19'un Türkiye ve Dünya Ekonomisine Etkileri	14:00-16:00
29 Eylül	Blockchain ve Kripto Para Teknolojilerine Giriş	14:00-16:00

SOUTHEAST ANATOLIAN EXPORTERS' ASSOCIATION
İHRACATÇI BİRLİKLERİ

AĞUSTOS AYI ÖZEL GÜNDEM

ENERJİ POLİTİKALARI

Tarihler 21 Ağustos 2020'yi gösterdiğinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Tuna-1 olarak bilinen Sakarya Gaz Sahası'nda keşfedilen doğal gaz rezervinin 320 milyar metreküp olduğunu duyurdu.

Ülkemizin son 5 yıllık doğalgaz tüketiminin incelendiği aşağıdaki grafikte yıllık ortalama 48,5 Milyar Metre Küp doğalgaz tüketimine sahip olduğumuz ortaya çıkmaktadır. Firelerle birlikte söz konusu rezervin tahminen ülkemiz doğal gaz ihtiyacını 7-8 sene karşılayabileceği tahmin edilmektedir. İthalat verilerinin ise tüketim verileri ile paralel seyrettiği gözlemlenmektedir. En fazla ithalat gerçekleştirdiğimiz ülkeler arasında ise Rusya %33 oranla ilk sırada, Azerbaycan ise %21 ile ikinci sırada yer almaktadır. Bu iki ülkeyi sırasıyla İran, Cezayir ve Nijerya takip etmektedir. Bu da göstermektedir ki doğal gaz ihtiyacının tamamı ithal olarak karşılanmaktadır.

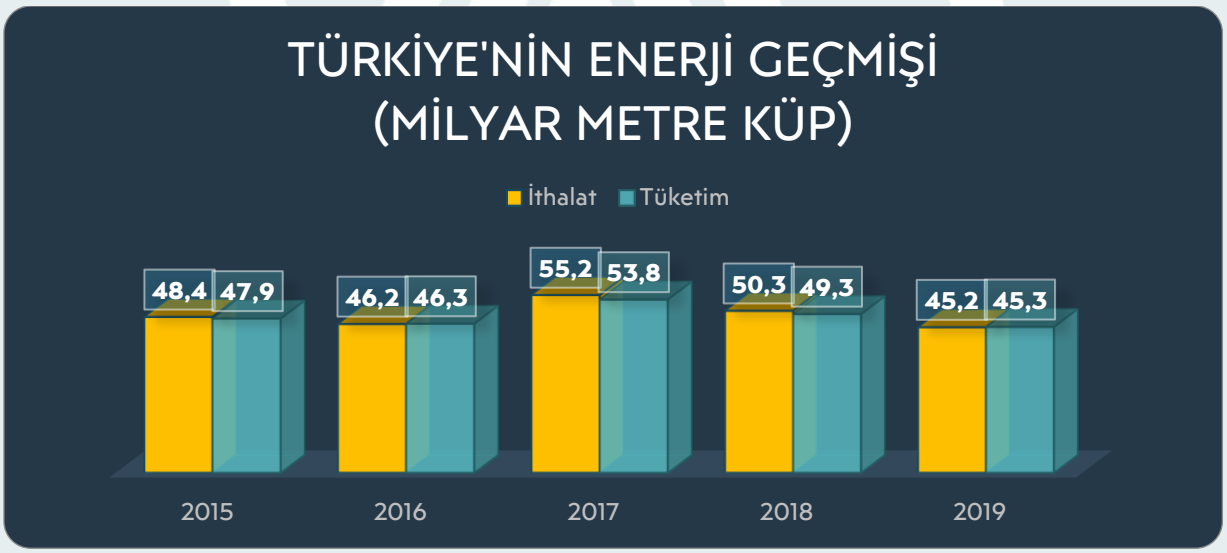

Kaynak: EPDK

Gelişen ekonomimiz çerçevesinde ülkemiz dünyanın en önemli enerji tüketimine sahip ülkeleri arasında yer almaktadır. 2019 yılında Türkiye Petrolleri

Anonim Ortaklığı (TPAO) tarafından yapılan bir araştırmada ülkemizin birincil enerji arzı içerisinde kaynakların dağılımını gösteren grafik aşağıdaki gibidir.

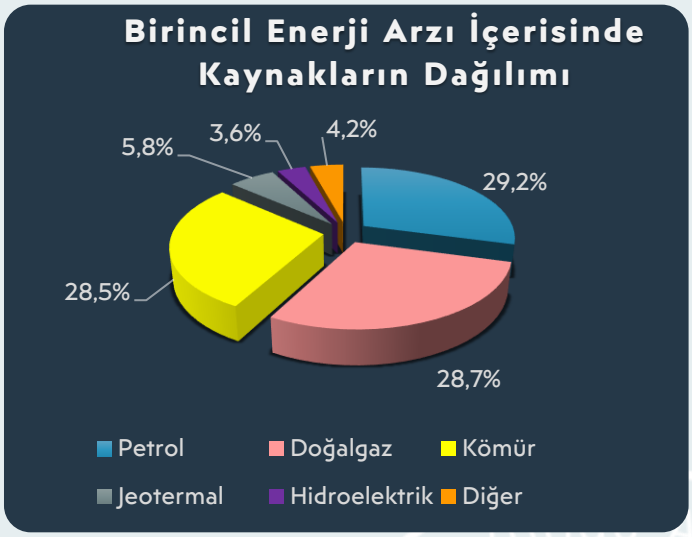

TÜİK verilerine göre 2020 Ocak-Temmuz Döneminde Ülkemiz ithalatının %14,4'ünün enerji sektöründen gerçekleştirildiği düşünüldüğünde sadece doğal gaz ithalatının dâhi cari açığın önemli sebepleri arasında göstermek yanlış olmayacaktır.

Tüm bu veriler ışığında, bulunan doğal gaz rezervinin cari açığı azaltmada kilit rol oynayacağı aşikardır. Ayrıca Cumhurbaşkanı'nın yaptığı söz konusu açıklamada mezkûr yerde başka rezervlerin de bulanabileceği ifade edilmiştir. Bu durum cari açığı daha da aşağıya muhakkak çekecektir.

Akdeniz ve Karadeniz'de bulunan Fatih, Barbaros, Yavuz ve Kanuni isimli sondaj gemilerimiz ile sürdürmekte olduğumuz özverili çalışmalar neticesinde diğer sondaj kuyularımızdan da müjdeli haberler almak ve ülkemizin enerji konusundaki dışa bağımlılığını sona erdirecek doğalgaz keşifleri yapılmasını temenni ederiz.